

Research Paper

Analysis of the content of the national security strategy of the United States of America towards China (2001-2021)

Hossein Mozneb: PhD student Department of International Relations, Kish International Unit, Islamic Azad University, Kish Island, Iran.

Mohammad Reza Ghaedi*: Associate Professor, Department of Political Science and International Relations, Shiraz Branch, Islamic Azad University, Shiraz, Iran.

Reza Simber: Professor of the Department of Political Science and International Relations, Gilan University, Rasht, Iran.

ARTICLE INFO

Received:2023/02/18

Accepted:2023/07/24

PP: 161-176

Use your device to scan and read the article online

Keywords: National Security Strategy, United States, China.

Abstract

Since China is becoming the most important economic and military power in the world after America; The purpose of writing this article is to analyze the national security strategies of the United States of America towards China (2001-2021) in order to determine how the United States has behaved and will behave with China in these strategies (confrontation or cooperation or both). For this purpose, integrated content analysis research method (quantitative and qualitative) and MAXQDA software have been used. The results showed: In the quantitative section, the highest percentage of words and paragraphs used was about China in 2021, and in the qualitative section, it was the strategies that the United States has adopted since 2001 as a committed global actor and integration in The global system has encouraged cooperation, but has gradually turned to a strategy of confrontation and all-out containment of China and welcoming cooperation at the same time. The competition and cooperation between these two countries, although sometimes accompanied by hostility and tension in various military and political fields, but in connection with economic exchanges, they are intertwined in an incredible way, in such a way that the amount of exchanges between China and the United States has reached 700 billion dollars per year. ; Instead of conflict, these two countries have reached comprehensive cooperation.

Citation: Mozneb, H., Ghaedi, M. R., & Simber, R. (2023). **Analysis of the content of the national security strategy of the United States of America towards China (2001-2021)**. Journal of Regional Planning, Vol 13, No 50, PP:161-176.

DOI: 10.30495/JZPM.2023.31615.4205

DOR:

* **Corresponding author:** Mohammad Reza Ghaedi, **Email:** Ghaedi1352@gmail.com, **Tell:** +98

Extended Abstract

Introduction

America and China, along with the expansion of economic cooperation, are involved in some unresolved political issues that may be affected by the economic cooperation of the parties in different ways. It is important for each of these two powers to be able to use economic capabilities to advance political demands. At the same time, because their interdependence is almost balanced, they cannot use their economic capabilities as a strong and decisive political lever. Although political conflicts have apparently diminished due to the expansion of economic relations, the problems in practice still remain. (Qanbarlou, 2010: 129). In the way that the United States of America still sees its problems with China as a multidimensional problem with various dimensions and always considers the possibility of facing it probable.

This research seeks to answer the question, what was the national security strategy of the United States of America towards China (2001-2021)? In response to the proposed hypothesis, "Increasing interdependence between countries reduces the possibility of conflict between them. Therefore, cooperation in the economic and commercial fields will make countries benefit more and at the same time realize that the cost of conflict has increased.

Methodology

This research has been done with integrated content analysis (quantitative-qualitative) method. In this method, similar to the method of quantitative content analysis, the researcher counts words, sentences and concepts, but the research process does not stop here, and instead of focusing on the frequency of data and its statistical analysis, the researcher focuses on the use of words. It focuses on each specific tissue. In this research, library collection tools, internet sites were used, and regarding the index statistics (national security strategy and economic issues), first-class sources were referred to. MAXQDA software has been used for quantitative and qualitative data analysis (national security strategy of the United States of America towards China from 2001 to 2021).

Results and Discussion

America's foreign policy has been formulated and implemented in order to maintain hegemony and domination over the world, especially its important regions. Therefore, although maintaining hegemony is rooted in American ideology, it is basically one of the components of American strategic culture, which effectively exists in American policy among the members of this country's strategic community. (Azish, 2021: 1). America has always used challenging and tension-causing regions as an excuse to be present in that region and an opportunity to draw national interests for it self and to implement its policies. Considered important and considered China a potential threat to America, they tried to use challenging and disputed areas in South and Southeast Asia to control China and put pressure on this country.

Conclusion

Its results showed: in the quantitative analysis, the highest percentage of words and paragraphs used was about China in 2021, and in the qualitative analysis of the strategies, it was that the United States of America, since 2001, has considered China as a committed global actor and integration. In the global system, it has encouraged cooperation, but over time, it has turned to all-round confrontation and containment of China and welcomed cooperation at the same time; Although this competition and cooperation has sometimes been associated with hostility and tension in various military and political fields, it has been incredibly intertwined in connection with economic exchanges, in such a way that the amount of exchanges between China and the United States has reached 700 billion dollars per year; Instead of conflict, these two countries have reached comprehensive cooperation.

فصلنامه علمی برنامه‌ریزی منطقه‌ای

دوره ۱۳، شماره ۵۰، تابستان ۱۴۰۲
شاپا چاپی: ۶۷۳۵-۲۲۵۱ - شاپا الکترونیکی: ۷۰۵۱-۲۴۲۳
<https://jzpm.marvdasht.iau.ir/>

مقاله پژوهشی

تحلیل محتوای استراتژی امنیت ملی ایالات متحده آمریکا در قبال چین (۲۰۰۱-۲۰۲۱)*

حسین مذنب: دانشجوی دکتری گروه روابط بین‌الملل، واحد بین‌الملل کیش، دانشگاه آزاد اسلامی، جزیره کیش، ایران.
محمد رضا قائدی[†]: دانشیار گروه علوم سیاسی و روابط بین‌الملل، واحد شیراز، دانشگاه آزاد اسلامی، شیراز، ایران.
رضا سیمبر: استاد گروه علوم سیاسی و روابط بین‌الملل، دانشگاه گیلان، رشت، ایران.

اطلاعات مقاله	چکیده
تاریخ دریافت: ۱۴۰۱/۱۱/۲۹	از آنجا که کشور چین، پس از آمریکا در حال تبدیل شدن به مهم‌ترین قدرت اقتصادی و نظامی در سطح جهانی است؛ هدف از نگارش این مقاله، تجزیه و تحلیل استراتژی‌های امنیت ملی ایالات متحده آمریکا در قبال چین (۲۰۰۱-۲۰۲۱) است تا مشخص گردد که آمریکا در این استراتژی‌ها چگونه با چین رفتار کرده و خواهد کرد (تقابل یا همکاری یا هر دو) به این منظور از روش تحقیق تحلیل محتوای تلفیقی (کمی و کیفی) و نرم‌افزار MAXQDA بهره گرفته شده است. نتایج نشان داد: در بخش کمی بیشترین در صد کلمات و پاراگراف‌های بکار رفته در مورد چین در سال ۲۰۲۱ بوده و در بخش کیفی استراتژی‌ها آن بود که کشور آمریکا از سال ۲۰۰۱ کشور چین را به عنوان یک بازیگر متعهد جهانی و ادغام در سیستم جهانی تشویق به همکاری کرده اما به مرور به استراتژی تقابل و مهار همه جانبه چین و استقبال از همکاری به صورت همزمان روی آورده است. رقابت و همکاری میان این دو کشور اگرچه گاهی با خصومت و تنش در عرصه‌های مختلف نظامی، سیاسی همراه بوده اما در ارتباط با تبادلات اقتصادی به شکل ناباورانه‌ای درهم تنیده شده، به شکلی که میزان مبادلات چین با آمریکا به ۷۰۰ میلیارد دلار در سال رسیده است؛ این دو کشور به جای منازعه به سمت همکاری همه جانبه نیل پیدا کرده‌اند.
تاریخ پذیرش: ۱۴۰۲/۰۵/۰۲	
شماره صفحات: ۱۶۱-۱۷۶	
از دستگاه خود برای اسکن و خواندن مقاله به صورت آنلاین استفاده کنید	
واژه‌های کلیدی: استراتژی امنیت ملی، ایالات متحده آمریکا، چین.	

استناد: مذنب، عباس، قائدی، محمد رضا؛ سیمبر، رضا (۱۴۰۲). تحلیل محتوای استراتژی امنیت ملی ایالات متحده آمریکا در قبال چین (۲۰۰۱-۲۰۲۱)، فصلنامه برنامه‌ریزی منطقه‌ای، سال ۱۳، شماره ۵۰، مردودشت: صص ۱۶۱-۱۷۶.

DOI: 10.30495/JZPM.2023.31615.4205

DOR:

* این مقاله برگرفته از رساله دکتری حسین مذنب است.

[†] نویسنده مسئول: محمد رضا قائدی، پست الکترونیکی: Ghaedi1352@gmail.com، تلفن:

مقدمه

ایالات متحده آمریکا، از بدو ورود به عرصه نظام بین‌الملل، پس از جنگ جهانی اول و دوم، همواره سعی بر آن داشته تا ابرقدرتی خود را در عرصه‌های مختلف سیاسی، اقتصادی و فرهنگی حفظ کند و به دنبال آن مسائل و بحران‌های موجود را به تنهایی حل کند. با گذشت بیش از ۷۵ سال از پایان جنگ جهانی دوم، علی‌رغم یکه‌تازی ایالات متحده آمریکا در عرصه‌های مختلف، روزبه‌روز قدرت آمریکا، رو به افول رفته است. این افول منجر به قد برافراشتن کشورهای شده، که در طول سالیان، بجای درگیری و ورود به مسائل مختلف سیاسی-اقتصادی، به دنبال رشد ساختار اقتصادی خود بوده‌اند و حال در مقابل آمریکا سر برافراشته‌اند. در سال ۲۰۱۰، کشور چین کشور ژاپن را پشت سر گذاشت و پس از آمریکا به دومین قدرت اقتصادی جهان تبدیل شد (Dorj & Basiri, 2021: 246). و به‌عنوان یک کشور توسعه‌یافته، توانست با اولویت قرار دادن مراودات اقتصادی در سیاست خارجی خود، ارتباطات بسیار خوبی با کشورها برقرار کند و جای خالی آمریکا را در عرصه‌های مختلف خصوصاً مباحث اقتصادی پر کند. از این رو روابط آمریکا و چین، از مهم‌ترین مسائل روابط بین‌الملل در قرن ۲۱ محسوب می‌شود (Eyzedi & Khodayi, 2018: 8). به شکلی که هیلاری کلینتون قرن بیست و یکم را قرن پاسیفیک خواند و اعلام کرد که با خروج نیروهای نظامی آمریکا از افغانستان و عراق، سیاست خارجی این کشور در آستانه چرخشی بزرگ قرار گرفته است (Jamshidi & Yazdanshenas, 2019: 92).

یکی از اساسی‌ترین مسئولیت‌های هر کشوری تنظیم روابط خارجی خود با دیگر کشورها از طریق سیاست خارجی است (Mottaqi & Soltani & Simber, 2022: 109). بسیاری از مفسران بر این باورند که رشد ثروت ملی چین، توانایی‌های نظامی و نفوذ بین‌المللی این کشور، چالش بزرگی برای هژمونی آمریکا در جهان است. از سوی دیگر آمریکا برای حفظ تقدم قدرت خود در امور جهانی که چندین دهه است از آن بهره می‌برد، اقدامات لازم را برای مهار چین انجام خواهد داد (Dehshiri & Ghaedi & Habibi, 2020: 274). سؤال اصلی این پژوهش آن است که استراتژی‌های امنیت ملی ایالات متحده آمریکا در قبال چین (۲۰۰۱-۲۰۲۱) چگونه بوده است؟ در پاسخ فرضیه مطرح شده آن است که «افزایش وابستگی متقابل میان کشورها احتمال وقوع درگیری میان آن‌ها را کاهش می‌دهد. از همین رو همکاری در عرصه‌های اقتصادی و تجاری، موجب می‌شود کشورها فایده بیشتری ببرند و هم‌زمان دریابند که هزینه منازعه افزایش یافته است».

پیشینه تحقیق و مبانی نظری

کورپه (۲۰۲۲) در مقاله‌ای با عنوان «تفسیر اسناد استراتژی امنیت ملی ایالات متحده آمریکا: تحلیلی بر فهم تغییر هژمونی امنیت» به بررسی سیر تاریخی قدرت هژمونیک ایالات متحده آمریکا از سال ۱۹۴۵ تا ۲۰۲۱ پرداخته است. رسولی (۲۰۱۹) در مقاله‌ای با عنوان «مطالعه تطبیقی چین و ایران در استراتژی امنیت ملی ایالات متحده آمریکا» به بررسی استراتژی بزرگ ترامپ در قبال چین و ایران به‌عنوان دو بازیگر اصلی در نظم منطقه‌ای شرق آسیا و خاورمیانه می‌پردازد. عظیمی، ناصرعلی و عظیمی، دانیال علی. (۱۴۰۱). در مقاله‌ای با عنوان «بررسی تأثیر جهانی شدن بر پیچیدگی اقتصادی کشورها» تأکید بر این مسئله دارند که رشد و توسعه اقتصادی کشورها بسیار متأثر از جهانی شدن است که به صورت گوناگونی بر رشد و توسعه اقتصادی کشورها تأثیر می‌گذارد.

اسفندیاری، حسن و متقی، ابراهیم (۱۴۰۰). در مقاله‌ای با عنوان «ارزیابی مقایسه‌ای سیاست امنیت ملی آمریکا در دوران باراک اوباما و دونالد ترامپ در جنوب غرب آسیا» این مسئله را مطرح می‌کند که در دوران اوباما، آمریکا به سمت دنبال کردن سطحی منافع آمریکا در گذشته و توجه نکردن به شرایط داخلی کشورهای این منطقه به بروز نارضایتی‌های مردمی در این کشورها انجامیده رفته و این مسئله به صورت بالقوه تهدیداتی برای اهداف بلندمدت آمریکا در منطقه به دنبال داشته است.

جهانیان، شهاب و اسلامی، سعید (۱۳۹۹). در مقاله‌ای با عنوان «بررسی مقایسه‌ای استراتژی‌های امنیت ملی آمریکا در قرن بیست و یکم» به بررسی مقایسه‌ای پنج استراتژی امنیت ملی اخیر آمریکا، در قالب‌بندی و توجیه عناصر اصلی سیاست‌های امنیتی و خارجی این کشور را در دولت‌های بوش، اوباما و ترامپ با یکدیگر مقایسه کرده است.

به طور کلی نقدهایی به این مطالعات وارد است. کورپه با آنکه استراتژی‌های امنیت ملی آمریکا را از دوره رونالد ریگان تا جو بایدن تحلیل محتوایی کرده اما به طور اختصاصی کشور چین را مورد ارزیابی قرار نداده. عظیمی و عظیمی (۱۴۰۱) به بررسی استراتژی‌ها نپرداخته. اسفندیاری و متقی، (۱۴۰۰) علی‌رغم مقایسه سیاست‌های ملی در دوران اوباما و ترامپ، به دوران بوش اشاره‌ای نکرده و نتوانسته‌اند تأثیر این استراتژی‌ها را بر کشور چین ارزیابی کنند. جهانیان و اسلامی (۱۳۹۹). نیز با بررسی استراتژی‌های دوران مختلف، به دوران بایدن اشاره‌ای نکرده و تأثیر آن بر کشور چین را ارزیابی نکرده‌اند. رسولی در پایان‌نامه و مقاله خود راهبردهای آمریکا را به صورت طولی مورد

بررسی قرار نداده‌اند. به طور کلی باید گفت که هیچ‌کدام از پژوهش‌های پیشین، راهبردهای ۲۰ سال گذشته ایالات متحده آمریکا به صورت مستقل در ارتباط با چین مورد بررسی قرار نداده‌اند. این پژوهش به دنبال واکاوی این موضوع است. نظریه‌ها به‌منظور فهم بهتر وقایع به کمک پژوهشگران آمده‌اند تا مسائل مختلف را بهتر تبیین کنند. نظریه‌های روابط بین‌الملل، چهارچوب‌هایی برای تجزیه و تحلیل هر چه بهتر مسائل روابط بین‌الملل هستند. مبانی نظری استفاده شده در این مقاله بر اساس نظریه لیبرالیسم وابستگی متقابل، خواهد بود.

لیبرالیسم وابستگی متقابل دیدگاهی از روابط بین‌الملل است که ادعا دارد افزایش وابستگی متقابل میان کشورها احتمال وقوع درگیری میان آن‌ها را کاهش می‌دهد. در ذیل سه فایده وابستگی متقابل مطرح شده است. نخست روند وابستگی متقابل میان کشورها؛ به ویژه در عرصه‌های اقتصادی و تجاری که موجب می‌شود کشورها به سبب همکاری با یکدیگر فایده بیشتری ببرند و هم‌زمان دریابند که هزینه منازعه افزایش یافته است. دوم این که وابستگی متقابل اقتصادی فزاینده موجب ظهور و ایجاد یک سلسله‌هنگارها، قواعد و نهادهای بین‌المللی می‌شود که برای ایجاد، تسهیل و همکاری میان کشورها به وجود می‌آیند. سوم اینکه جریان دموکراسی بین‌المللی که طی آن حکومت‌ها بیشتر دموکراتیک می‌شوند، موجب کاهش منازعه و افزایش همکاری می‌شود (Ruhi & Shafie, 2015: 31).

کنت والتز معتقد است که افزایش قدرت اقتصاد چین تمایل برای رشد نفوذ منطقه‌ای را برای این کشور به همراه داشته و این امر باعث شده است که آمریکا خیزش چین را تهدیدی برای منافع، هژمونی، و متحدان منطقه‌ای خود قلمداد کند. تلاش چین برای سلطه بر دریای چین جنوبی یکی از بزرگ‌ترین تهدیداتی است که پیش روی منافع آمریکا در جنوب آسیا قرار گرفته است (Badie & other, 2022: 384). اما وابستگی متقابل این دو کشور باعث می‌شود که گسست آن هزینه زیادی را به دنبال داشته باشد به شرحی که در صورت آسیب دیدن این رابطه همه بازیگران آسیب خواهند دید (Vahidirad, 2013: 107).

تعریف مفاهیم

راهبرد: راهبرد یا استراتژی به معنی تعیین اهداف و طرح نمودن برنامه‌ای برای رسیدن به آن‌ها است. راهبرد مفهومی است که از عرصه نظامی نشأت گرفته و بعداً در سایر عرصه‌ها از جمله اقتصاد، تجارت و به ویژه عرصه سیاست و مملکت‌داری از کاربرد زیادی برخوردار شده است (Word selection group, 2017).

استراتژی امنیت ملی آمریکا: استراتژی امنیت ملی آمریکا سندی است که در دوره‌های مختلف زمانی توسط قوه مجریه تنظیم و به کنگره ارسال می‌شود که در آن رئیس‌جمهور عمده نگرانی‌های امنیت ملی این کشور مشخص شده و سیاست‌های دولت برای مقابله با این تهدیدات تعریف می‌شود. مبنای قانونی این سند در قانون گلد واتر-نیکولز ۱۹۸۶ تحریر شده است. (Samti & Rahnavard, 2009: 88). امنیت ملی: امنیت ملی به الزاماتی اشاره می‌کند که بقای دولت ملی را از طریق به‌کارگیری قدرت اقتصادی، ارتش و توان سیاسی و استفاده از ابزار دیپلماسی حفظ نماید. امنیت ملی شامل تعقیب روانی و مادی ایمنی است و اصولاً جزء مسئولیت‌های حکومت‌های ملی است. (Mandel, 2008)

مواد و روش تحقیق

از آنجا که تعداد متغیرهای مستقل مدل مورد پژوهش زیاد است و در صورت وارد کردن تمام متغیرها به طور هم‌زمان به مدل، احتمال وجود هم خطی بسیار زیاد خواهد بود و در صورت بروز هم خطی ضرایب به دست آمده دیگر کارا نخواهد بود، بنابراین، برای رسیدن به مدلی که بیشترین متغیر مستقل را بدون وجود هم خطی داشته باشد، اقدام به انجام رگرسیون گام به گام نموده و از آنجا که مقیاس تغییرات داده‌های مربوط به متغیرها متفاوت است، از مدل لگاریتمی استفاده شد. به منظور مقایسه وضعیت متغیرهای پژوهش در جدول پیوست منعکس شده که می‌تواند تا حدودی روشنگر این قضیه باشد. در جدول پیوست مورد نظر میانگین، انحراف معیار، حداکثر و حداقل هر یک از متغیرها ارائه شده است.

بحث و یافته‌های تحقیق

خیزش چین

امروزه وقتی از رقابت در عرصه سیاست جهان سخن به میان می‌آید بدون تردید چین و ایالات متحده آمریکا دو بازیگری هستند که امکان رقابت میان آن‌ها به ذهن متبادر می‌گردد (Mazaheri, 2009: 80). کشور چین به‌عنوان پرجمعیت‌ترین کشور جهان با جمعیت حدود ۱,۴ میلیارد نفر (Vice President of Economic Investigations, 2018: 4)، سالیانی است که هدف ملی سیاست خارجی خود را تبدیل شدن به یک قدرت بزرگ جهانی قرار داده است (Madanchi Rasouli, 2017: 1). رهبران این کشور بسیار زود هارمونی حاکم بر

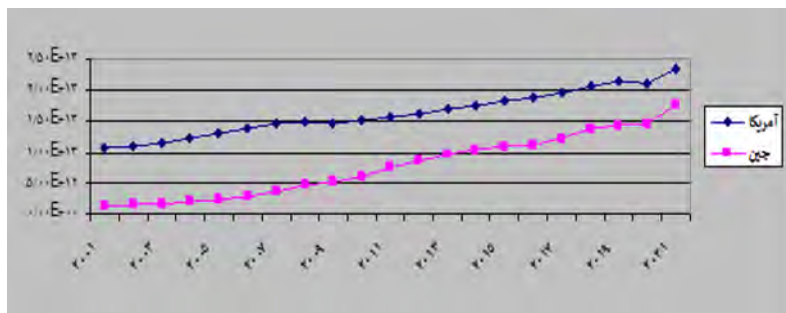
روند جهانی را شناختند و به جای اینکه مشابه کشورهای کمونیستی دیگر خلاف آن شنا کنند با هارمونی جهانی هماهنگ شدند و سعی کردند ساز خود را کوک کنند (Soltani & Soleimani, 2013: 6). از آنجا که ایالات متحده آمریکا در حل بحران‌ها مختلف توانسته به تنهایی و به خوبی عمل کند، قدرت‌های نوظهور همچون چین در تلاش بوده‌اند تا جایگزین و یا رقیبی مناسبی برای آمریکا در سطح منطقه و جهان باشند (Paknia, 2014: 2).

دنگ شیائوپینگ رهبر چین در ۱۹۷۸ اعلام کرد که چین در طی دو نسل به یک بازیگر حیاتی در صحنه جهانی تبدیل خواهد شد و این از طریق متحول ساختن ساختارهای سنتی اقتصادی میسر خواهد بود (Deheshyar, 2007: 38). وی با به قدرت رسیدن در چند مرحله اصلاحات اقتصادی و ساختاری در بخش‌های مختلف انجام داد. این اصلاحات زیربنایی در اقتصاد چین، و مهم‌تر از همه چهار برنامه نوسازی که شامل نوسازی در کشاورزی، صنعت، نوسازی در علوم و تکنولوژی و نوسازی در ارتش می‌شد، باعث رونق اقتصاد چین و مبدل شدن این کشور فقیر و سنتی به یکی از قطب‌های اقتصادی جهان گردید. به طوری که نرخ رشد متوسط سالانه (GDP تولید ناخالص داخلی) چین که تا قبل از روی کار آمدن وی به طور متوسط ۵/۳ درصد بود، در فاصله سال‌های ۱۹۹۱-۱۹۷۹ به طور متوسط به ۹/۲ درصد رسید. دنگ شیائوپینگ با اندیشه جدید درهای باز به فراخواندن صاحبان سرمایه و تکنولوژی به سوی چین دست زد و این به مفهوم گشایش اقتصاد داخلی چین به سوی بهره‌وری از امکانات و ابزار بود که در خدمت کشورهای توسعه‌یافته آن زمان بود (Soltani & Soleimani, 2013: 6). پس از آن جیانگ زمین، رئیس‌جمهور وقت چین، در سال ۱۹۹۳، با اشاره به نیاز چین به تثبیت روابط با ایالات متحده، اصول دیگری را مورد تصریح قرار داد (Ghanbarlou, 2010: 119). جیانگ زمین از مدل جدید توسعه چینی به عنوان الگو و مدلی برای راهبرد توسعه اقتصادی در چین استفاده کرد. در این مدل، مکانیسم بازار آزاد و اقتصاد سرمایه‌داری تضمین‌کننده روابط اقتصادی چین گشت با این تفاوت که در این دوره نقش دولت در مناسبات اقتصادی کاهش یافت و دولت صرفاً جهت کلی اقتصاد و وظایف بنگاه‌های اقتصادی خصوصی را در جهت رفاه کل جامعه تضمین کرد و در مناسبات جزئی و کوچک سیستم اقتصادی وارد نمی‌شد (Soltani & Soleimani, 2013: 11). پس از واقعه یازده سپتامبر نیز به دلیل جواب مثبت چین به حمایت از آمریکا در جنگ علیه تروریسم جهان، هر دو کشور درک بهتری نسبت به یکدیگر پیدا کردند و رفتارهای منعطف‌تری نسبت به هم نشان دادند (Aghaei & akbarian, 2017: 299).

به طور کلی چین تلاش کرد توسعه خود را با حاشیه‌های کم و حتی‌الامکان بدون برانگیختن حساسیت‌های رقیب به پیش ببرد (Norani 2020: 166). از آن جمله می‌توان به سرمایه‌گذاری‌های هنگفت پکن در آسیای مرکزی اشاره کرد (Simber & Rezapour, 2020: 156). همچنین مناطق آزاد چین به عنوان موفق‌ترین مناطق آزاد جهان و مراکز اصلی تحول اقتصادی چین به شمار می‌روند (Sadeghian & Barakbor, 2019: 5). کشور چین طی سال‌های اخیر به شدت رشد کرده و پیش‌بینی می‌شود طی دهه‌های آتی این رشد تداوم پیدا کند. به شکلی که با ثابت نگاشتن رشد اقتصادی چین، تولید ناخالص داخلی چین، بین سال‌های ۲۰۲۵-۲۰۵۰ بر طبق محاسبات اقتصادی مختلف از آمریکا پیشی خواهد گرفت که خود تهدیدی برای آمریکا محسوب می‌شود (Dorj & Basiri, 2021: 245).

وضعیت اقتصادی آمریکا و چین

جنگ تجاری بین ایالات متحده و چین بسیاری را در سراسر جهان شوکه کرده است اما اختلال در وابستگی متقابل دو اقتصاد بزرگ غیرقابل درک به نظر می‌رسد (Boylan et al, 2021). در پانزده سال گذشته، چین توانسته با حدود ۱۷ تریلیون دلار تولید ناخالص ملی و سه تریلیون دلار ذخایر ارزی به قدرت دوم اقتصادی جهان تبدیل شود. امروز حداقل حجم مبادله اقتصادی هر کشوری در جهان با چین، بیست درصد است و این حجم تجارت در برخی کشورها تا هشتاد درصد هم می‌رسد. آمریکا و چین با یکدیگر، حدود ۷۰۰ میلیارد دلار رابطه‌ی تجاری دارند (Saree al-Qalam, 2022) که این مقدار ۳۰٫۲ درصد افزایش سالانه داشته است (Behrouzi, 2021: 1). رابطه‌ی تجاری آمریکا با چین، تقریباً نصف رابطه‌ی تجاری آمریکا با ۲۷ کشور عضو اتحادیه اروپاست. فرهنگ اجتماعی چینی تمایل زیادی به پس‌انداز دارد و چینی‌ها توانسته‌اند چندین بانک در سطح جهانی ایجاد کنند و قدرت مالی و سرمایه‌گذاری خارق‌العاده‌ای را به وجود آورند. امروز توان مالی، سرمایه‌گذاری و لجستیکی چین، به تنهایی هم ردیف بانک جهانی و صندوق بین‌المللی پول است. بانک سرمایه‌گذاری عمرانی آسیا که سهام‌دار اصلی آن چینی‌ها هستند، نزدیک به هزار پروژه در آسیا دارد. چینی‌ها طی ده سال گذشته، سالانه بین ۱۰۰ تا ۱۵۰ میلیارد دلار در حوزه‌ی قدرت نظامی به خصوص در نیروی دریایی، زیردریایی و در موشک‌های هسته‌ای بین‌قاره‌ای خود سرمایه‌گذاری کرده‌اند؛ مطابق با نمودار ۱، آمریکا همچنان با ۲۳ تریلیون دلار تولید ناخالص ملی، اقتصاد اول جهان است. قدرت نظامی، قدرت علمی و فن‌آوری، قدرت نوآوری و توان شرکت‌های آمریکایی برای حضور در صحنه‌ی جهانی، همچنان در جایگاه نخست قرار دارد. اما در پانزده سال گذشته، چین توانسته با ۱۷ تریلیون دلار تولید ناخالص ملی (Worldbank, 2021) و سه تریلیون دلار ذخایر ارزی به قدرت دوم اقتصادی جهان تبدیل شود (Saree al-Qalam, 2022).

نمودار ۱- تولید ناخالص داخلی GDP (بر اساس میلیون دلار) آمریکا و چین (منبع: Worldbank, 2021)

با توجه به داده‌های تجاری میان چین و کشورهای غربی و جدول ۱، چین در ردیف بزرگ‌ترین صادرکننده به آمریکا و در عین حال، بزرگ‌ترین خریداران اوراق قرضه خزانه‌داری این کشور است. به شکلی که حجم مبادلات تجاری آمریکا و چین از حدود ۵ میلیارد دلار در سال ۱۹۸۰ به فراتر از ۴۰۰ میلیارد دلار در سال ۲۰۰۸ رسید (Ghanbarlou, 2010: 114). و در سال ۲۰۲۱ به ۷۰۰ میلیارد دلار در سال رسیده است. تحلیلگران بر این باورند که منافع اقتصادی چین به شدت به کشورهای غربی وابسته است. اگرچه وابستگی اقتصادی این کشور در سال‌های اخیر به روابط تجاری کاهش داشته اما همچنان روابط تجاری سهمی بسزا در تولید ناخالص داخلی چین دارد. چرا که ایالات متحده آمریکا و اتحادیه اروپا مقصد صادراتی بیش از یک سوم صادرات چینی‌ها هستند (ECO iran, 2022: 1). این در حالی است که به نظر برخی از کارشناسان، واردات کشور چین، بیشتر تحت تأثیر سرمایه‌گذاری مستقیم خارجی بوده تا گسترش فعالیت‌های اقتصادی این کشور، اگر چه این ویژگی در آینده می‌تواند با تغییر جهت واردات از مواد اولیه و قطعات و اجزاء و کالاهای سرمایه‌ای به کالاهای مصرفی داخلی تغییر یابد (Garcia & koei wu, 2010: 107).

جدول ۱- میزان صادرات و واردات کشور چین

درصد	صادرات به کشورهای	درصد	واردات از کشورهای
۲۱٪	آمریکا	۱۲٫۸۲٪	اتحادیه اروپا
۱۶٫۴۳٪	اتحادیه اروپا	۱۲٫۵۸٪	انجمن ملل آسیای جنوب شرقی
۱۲٫۸۳٪	انجمن ملل آسیای جنوب شرقی	۹٫۵۸٪	کره جنوبی
۱۲٫۱۶٪	هنگ کنگ	۸٫۴۵٪	ژاپن
۵٫۹۱٪	ژاپن	۸٫۳۲٪	تایوان
۴٫۳۷٪	کره جنوبی	۷٫۲۴٪	آمریکا
۳٪	هند	۴٪	هند
۲٫۶۴٪	روسیه	۳٫۶۳٪	برزیل
۲۱٫۶۶٪	دیگر کشورها	۳۳٫۳۸٪	دیگر کشورها

منبع: (World Trade Organization, 2021)

استراتژی‌های امنیت ملی آمریکا: دولت‌ها با انتشار اسناد راهبردی تلاش می‌کنند تا توضیح دهند که جایگاه کشور در دنیا از نگاه آن‌ها چگونه است و با چه ابزاری به دنبال دستیابی به آن اهداف هستند (Yousefi & habibi, 2021: 93) به طور خلاصه استراتژی امنیت ملی، مجموعه‌ای از استراتژی‌های امنیتی، اقتصادی و سیاسی در حوزه‌های داخلی و خارجی راجع به روش‌های بهینه تأمین امنیت ملی ایالات متحده آمریکا است. راهبرد امنیتی ایالات متحده آمریکا پس از جنگ جهانی دوم، بازنگری در روندهای مرسوم سیاست بین‌الملل بوده و بر همین مبنای سعی داشته که ردپای مشخص و تأثیرگذاری از نظام ارزشی و هنجاری مطلوب خود در گستره مزبور اعمال نماید (Keyvan Hosseini & Sina Noorani, 2019: 359) با توجه به موضوع مطرح شده در این پژوهش در ادامه به بررسی تحلیل محتوای استراتژی امنیت ملی ایالات متحده آمریکا در قبال چین طی سال‌های ۲۰۰۱-۲۰۲۱ خواهیم پرداخت.

استراتژی امنیت ملی بوش ۲۰۰۱-۲۰۰۲-۲۰۰۶: استراتژی‌های امنیت ملی آمریکا در دوره جرج بوش پسر، همراه با یک‌جانبه‌گرایی مداوم به همراه کسب حمایت‌های بین‌المللی در مبارزه با تروریسم بود. گسترش دموکراسی و مبارزه با رژیم‌های خودکامه

برای تحقق حاکمیت کرامت بشری در جهان؛ تقویت ائتلاف دولت‌ها برای مبارزه جهانی با تروریسم و پیشگیری از حمله به آمریکا و دوستان این کشور؛ همیاری برای حل منازعات منطقه‌ای؛ جلوگیری از تهدید آمریکا، متحدان و دوستانش به وسیله کاربرد سلاح‌های کشتار جمعی؛ ایجاد عرصه‌ای جدید برای رشد اقتصادی جهانی از طریق بازار و تجارت آزاد؛ گسترش چرخه توسعه از طریق ایجاد زیرساخت‌های دموکراسی؛ ایجاد دستور کاری برای اقدام هم کارانه با سایر مراکز اصلی قدرت جهانی؛ تبدیل نهادهای امنیت ملی آمریکا متناسب با چالش‌ها و فرصت‌های قرن بیست و یکم از مهم‌ترین عناوین این استراتژی برشمرده می‌شود؛ فراموش نباید کرد که در یک سال اول دولت بوش، دستور کار بر اساس آخرین استراتژی (در دولت کلینتون در دسامبر ۲۰۰۰ نوشته شده) بود. (Mokhtari, 2003: 14)

در بخش اول یافته‌ها: مهم‌ترین جملاتی که در بافت متن استراتژی امنیت ملی آمریکا، مرتبط با چین بوده‌اند با روش تحلیل محتوا کیفی و استفاده از نرم‌افزار MAXQDA استخراج شده‌اند.

همان‌گونه که در جدول شماره ۲ مشاهده می‌کنیم، مهم‌ترین استراتژی‌های امنیت ملی آمریکا در قبال چین، طی دوره ریاست جمهوری جرج بوش، با تفکیک سال و شماره صفحه آمده؛ به طور کلی در این دوره استراتژی امنیت ملی آمریکا، تشویق چین به همکاری به عنوان یک بازیگر متعهد جهانی و ادغام در سیستم جهانی بوده است.

جدول ۲: استراتژی‌های امنیت ملی بوش ۲۰۰۱-۲۰۰۲-۲۰۰۶ در قبال کشور چین

سال	صفحه	جمله استفاده شده در استراتژی
۲۰۰۱	۳	باید روابط اصولی، سازنده و شفاف با دشمنان سابق خود، روسیه و چین ایجاد کنیم.
۲۰۰۱	۶۴	جمهوری خلق چین با ثبات، باز و مرفه که به حاکمیت قانون احترام می‌گذارد و مسئولیت‌های خود را برای ساختن جهانی صلح آمیز تر بر عهده می‌گیرد، به وضوح و عمیقاً به نفع ما است. - سیاست ما در قبال چین اصولی و عمل‌گرایانه است و حوزه‌های همکاری خود را گسترش می‌دهد و در عین حال به طور صریح با اختلافات خود برخورد می‌کنیم.
۲۰۰۱	۶۶	تصمیم تاریخی ایالات متحده برای اعطای روابط تجاری عادی دائمی به چین، به کسب و کارهای آمریکایی این امکان را می‌دهد تا تحت یک رژیم تجاری مبتنی بر قوانین به چین گسترش پیدا کنند. این تصمیم در راستای منافع ملی ایالات متحده است. - چین یک بازار بالقوه عمده برای کالاها و خدمات ایالات متحده است.
۲۰۰۲	۳۰	ما از ظهور چینی قوی، صلح آمیز و مرفه استقبال می‌کنیم. / توسعه دموکراتیک چین برای این آینده بسیار مهم است.
۲۰۰۲	۳۱	روابط تجاری ایالات متحده با چین با ورود چین به سازمان تجارت جهانی بهبود خواهد یافت و فرصت‌های صادراتی بیشتری برای شرکت‌های آمریکایی ایجاد خواهد شد. چین چهارمین شریک تجاری بزرگ ایالات متحده با بیش از ۱۰۰ میلیارد دلار تجارت دو طرفه سالانه است. با این حال، در زمینه‌های دیگری اختلاف نظرهای عمیقی وجود دارد، به عنوان مثال تعهد ایالات متحده به دفاع از خود تایوان تحت قانون روابط با تایوان، در حالی که انتظار داریم چین به تعهدات خود در زمینه منع اشاعه پایبند باشد. ایالات متحده تلاش خواهد کرد تا اختلافات را در جایی که وجود دارد کاهش دهد، اما اجازه نمی‌دهد که در جایی که توافق داریم مانع همکاری شوند
۲۰۰۶	۴۶	چین موفقیت‌های اقتصادی چشمگیر آسیا را در بر می‌گیرد، اما گذار چین ناقص است. از آنجایی که چین به یک بازیگر جهانی تبدیل می‌شود، باید به عنوان یک ذینفع مسئول به تعهدات خود و با ایالات متحده و سایرین برای پیشبرد سیستم بین‌المللی عمل کند
۲۰۰۶	۴۶	ایالات متحده از ظهور چینی که صلح آمیز و مرفه است استقبال خواهد کرد و برای رسیدگی به چالش‌های مشترک و منافع همکاری می‌کند. ایالات متحده چین را به ادامه مسیر اصلاحات و گشایش تشویق می‌کند، زیرا از این طریق رهبران چین می‌توانند نیازها و آرزوهای مشروع مردم چین برای آزادی، ثبات و رفاه را برآورده سازند. با ادامه رشد اقتصادی، چین با تقاضای فزاینده مردم خود برای پیروی از مسیر بسیاری از دموکراسی‌های مدرن آسیای شرقی مواجه خواهد شد و آزادی سیاسی را به آزادی اقتصادی اضافه می‌کند. ادامه این مسیر به امنیت منطقه ای و بین‌المللی کمک خواهد کرد. - چین می‌تواند به قانون اساسی و تعهدات بین‌المللی خود احترام بگذارد و به پتانسیل کامل خود دست یابد. - استراتژی ما به دنبال تشویق چین به انتخاب راهبردی درست برای مردمش است، در حالی که ما در برابر سایر احتمالات، از ایالات متحده آمریکا محافظت می‌کنیم.

منابع: (Clinton, 2001) (Bush, 2002) (Bush, 2006)

مقایسه استراتژی‌ها: لحن این اسناد نسبت به دولت‌های مختلف، متفاوت بوده است، مثلاً استراتژی امنیت ملی آمریکا در دوره جرج بوش بسیار لحن آمریکایی دارد و یا در دولت اوباما لحن مؤدب‌تری به خود می‌گیرد، اما ماهیت این اسناد همیشگی مشترک است، سلطه افکنی آمریکا و سلطه‌پذیری دیگر کشورها (Jalinousi & other, 2015: 101). دولت‌های بوش و اوباما در تعریف کلی مسئله‌ی تهدید و چالش‌های پیش روی آمریکا با هم اختلاف داشته‌اند، اما عمدتاً در زمینه‌ی اهداف امنیت ملی هم نظر هستند. همچنین، استراتژی‌های امنیت ملی بوش و اوباما درباره‌ی ابزارها و رویکردهای سیاست خارجی تا حد زیادی (منهای جنگ پیش‌دستانه) شبیه یکدیگرند (Jahanian & Eslami, 2021: 115). دونالد ترامپ نسبت به اوباما بر نشانه‌هایی از تهدید نظامی تأکید دارد؛ تهدید را می‌توان

بازتاب چگونگی کاربرد سیاست اقتدار در سند امنیت ملی آمریکا دانست. چنین فرایندی نشان می‌دهد که معادله‌ی اقتدار پیوسته تحت تأثیر مؤلفه‌های ذهنی، ادراکی و ابزاری قرار خواهد داشت. سیاست مقایسه‌ای ترامپ و اوباما در حوزه امنیت ملی و دفاع را می‌توان بر اساس اولویت‌های آنان در سند امنیت ملی ایالات متحده دید. دونالد ترامپ بر موازنه اقتدار و باراک اوباما بر موازنه تهدید تأکید دارند (Esfandiari, 2021: 12).

اگر سیاست خارجی آمریکا در هر دو دوره‌ی ترامپ و بایدن را مطالعه کنیم، می‌بینیم که تقریباً یک اتفاق نظر و اجماع در جهت‌گیری‌های کلان سیاست خارجی آمریکا وجود دارد. ممکن است لحن دولت بایدن با دولت ترامپ فرق کرده باشد و ممکن است در دولت بایدن، نظم بر سیاست خارجی حاکم شده باشد اما جهت‌گیری‌ها و اولویت‌بندی‌های سیاست خارجی هر دو حزب در کنگره و دولت آمریکا هم‌پوشانی قابل توجهی دارند (Saree al-Qalam, 2022). اما ترامپ رو سیه و چین را به‌عنوان رقیب اصلی خود مطرح کرده است؛ در حالی که تأکید بایدن عمدتاً بر چین است. با این حال، تفاوت‌هایی در این سند نسبت به استراتژی امنیت ملی ۲۰۱۷ دیده می‌شود (Habibi, 2021: 1-9). همچنین "آن اوزبورن کروگر"، استدلال کرده است که استراتژی تدافعی آمریکا با هدف مهار رشد فزاینده چین، در دولت ترامپ شکست خورده و تداوم آن در دولت بایدن نیز محکوم به شکست خواهد بود. (Azadi, 2021: 1) به طور کلی در این اسناد، واشنگتن جهان را به شدت رقابتی و متفاوت از دهه‌های گذشته می‌بیند و به تقلب چین در حوزه تجارت؛ تلاش چین و روسیه برای دستیابی به حوزه نفوذ سیاسی و فناوری‌های جدید و همچنین برنامه مدرن سازی نظامی رقبا تأکید دارد؛ تمرکز آمریکا در اهداف بر «بهبود توانایی و نقش آفرینی دیپلماتیک با تأکید بر تسهیم بار مسئولیت»، «بهبود توان نظامی و همکاری‌های نظامی» و «توسعه اقتصادی» است (Yousefi & Habibi, 2021: 110).

سیاست‌های انرژی و آب و هوا در ایالات متحده تأثیر متفاوتی بر صنعت انرژی چین دارد. به شکلی که چین از دوره ترامپ واردکننده انرژی فسیلی سنتی در ایالات متحده شده است و واردات گاز طبیعی چین از ایالات متحده در چین از ۲,۱۹ میلیون تن (دوره ترامپ) به ۸,۹۸ میلیون تن (دوره بایدن) افزایش یافته؛ با این حال، واردات نفت چین از ایالات متحده کاهش یافت و از حداکثر ۸,۴۲۷ میلیون تن (دوره ترامپ) به ۱,۱۴۷ میلیون تن (دوره بایدن) رسیده است (Zebang & Yi, 2022).

در جدول شماره ۶ استراتژی امنیت ملی ایالات متحده آمریکا در قبال چین طی سال‌های ۲۰۰۱-۲۰۲۱ با روش تحلیل محتوای کیفی مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت و مفهوم قدرت، مفهوم تسلط، رکن تسلط و در نتیجه راهبرد این استراتژی‌های قبال چین آمده است. نتیجه آنکه علی‌رغم آنکه در ابتدا سیاست‌های آمریکا تشویق به همکاری به عنوان یک بازیگر متعهد جهانی و ادغام در سیستم جهانی بوده اما در رفته رفته به تقابل و مهار همه جانبه چین و استقبال از همکاری انجامیده است.

جدول ۶: تحلیل محتوای کمی استراتژی امنیت ملی ایالات متحده آمریکا در قبال چین ۲۰۰۱-۲۰۲۱

سال	مفهوم قدرت در استراتژی	مفهوم تسلط (هژمونی) در استراتژی	رکن تسلط (هژمونی)	راهبرد در قبال چین
۲۰۰۱	ابرقدرت- قدرت نرم	قدرت برتر	رضایت-همکاری- جذابیت	تشویق به همکاری، همراه با تهدید
۲۰۰۲	ابرقدرت	تسلط خیره کننده (امپراتوری تحمیل)	تحمیل- محدود کردن- همکاری	تشویق به همکاری به عنوان یک بازیگر متعهد جهانی و ادغام در سیستم جهانی
۲۰۰۶	ابرقدرت	تسلط خیره کننده (امپراتوری تحمیل)	تحمیل- محدود کردن- همکاری	تشویق به همکاری به عنوان یک بازیگر متعهد جهانی و ادغام در سیستم جهانی
۲۰۱۰	قدرت هوشمند	وجود تلاشی مهربانانه برای تسلط	رضایت- ایجاد همکاری	تشویق به همکاری متقابل در راستای ثبات، علی‌رغم هشدار و زیر نظر داشتن اختلاف نظرها
۲۰۱۵	قدرت هوشمند	وجود تلاشی مهربانانه برای تسلط	رضایت- ایجاد همکاری	تشویق به همکاری متقابل در راستای ثبات، علی‌رغم هشدار و زیر نظر داشتن اختلاف نظرها
۲۰۱۷	ابرقدرت به وسیله قدرت اقتصادی	تسلط رو به کاهش	تحمیل- محدود کردن- همکاری	تقابل همراه با تهدید و اعلام آمادگی همکاری همه جانبه
۲۰۲۱	بازگرداندن (ترمیم) قدرت	بازگشت به رضایت و تلاش برای ترمیم تسلط	رضایت- ایجاد همکاری	تقابل و مهار همه جانبه چین و استقبال از همکاری

منبع: (The authors) و (Körpe, 2022).

در بخش دوم، نیز با استفاده از روش تحلیل محتوای کمی و استفاده از نرم‌افزار MAXQDA استراتژی امنیت ملی ایالات متحده آمریکا در قبال چین از سال ۲۰۰۱ تا ۲۰۲۱ مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت.

در جدول شماره ۷ تعداد دفعاتی کلمه چین در استراتژی امنیت ملی ایالات متحده آمریکا طی سال‌های ۲۰۰۱-۲۰۲۱ را مشاهده می‌کنیم؛ بیشتر این کلمات در سال ۲۰۰۱، مطرح شده‌اند، یکی از مهم‌ترین این دلایل بخاطر آن است که، با ورود آمریکا به قرن ۲۱، شاهد بنیان‌گذاری یک نظم گذاری نوین در جامعه بین‌الملل هستیم که به طور مکرر، به نقش قدرت‌های نو ظهور همچون چین اشاره شده که از لحاظ در صدی تفاوت معنا داری ندارد. اما اگر بخواهیم نسبت در صد کل کلمات هر استراتژی به تعداد کلمات بکار رفته مرتبط با چین را تجزیه و تحلیل کنیم باید گفت که بیشترین در صد مربوط به دوران بایدن ۲۰۲۱ است، وی علی‌رغم آنکه از همکاری استقبال می‌کند به صراحت معتقد است که چین یکی از مهم‌ترین دشمنان آمریکا است که باید مهار همه‌جانبه شود.

جدول ۷: نسبت کلمات چین به کل کلمات متن در استراتژی امنیت ملی ایالات متحده آمریکا در قبال چین ۲۰۰۱-۲۰۲۱

عنوان سال	۲۰۰۱	۲۰۰۲	۲۰۰۶	۲۰۱۰	۲۰۱۵	۲۰۱۷	۲۰۲۱
تعداد دفعاتی که کلمه چین بکار رفته	۵۳	۱۸	۲۸	۱۰	۱۲	۳۳	۱۵
تعداد کل کلمات هر استراتژی	۴۴۶۵۱	۱۲۸۲۷	۱۸۶۲۲	۲۸۰۱۳	۱۵۳۵۹	۲۴۲۰۰	۷۷۵۹
نسبت کلمات چین به کل کلمات متن	۰,۱۱	۰,۱۴	۰,۱۵	۰,۰۳	۰,۰۷	۰,۱۳	۰,۱۹

منبع (The authors)

در جدول شماره ۸ تعداد پاراگراف‌های مرتبط با چین در استراتژی امنیت ملی ایالات متحده آمریکا طی سال‌های ۲۰۰۱-۲۰۲۱ را مشاهده می‌کنیم؛ بیشتر این پاراگراف‌ها مربوط به سال ۲۰۰۱ است، یکی از مهم‌ترین این دلایل بخاطر آن است که، با ورود آمریکا به قرن ۲۱، شاهد بنیان‌گذاری یک نظم گذاری نوین در جامعه بین‌الملل هستیم که به طور مکرر، به نقش قدرت‌های نو ظهور همچون چین اشاره شده که از لحاظ در صدی تفاوت معنا داری ندارد. اما اگر بخواهیم نسبت در صد پاراگراف‌های چین به کل متن بکار رفته مرتبط با چین را تجزیه و تحلیل کنیم باید گفت که بیشترین در صد مربوط به دوران بایدن ۲۰۲۱ است، وی علی‌رغم آنکه از همکاری استقبال می‌کند به صراحت معتقد است که چین یکی از مهم‌ترین دشمنان آمریکا است که باید مهار همه‌جانبه شود.

جدول ۸: نسبت پاراگراف‌های چین به کل متن، در استراتژی امنیت ملی ایالات متحده آمریکا در قبال چین ۲۰۰۱-۲۰۲۱

عنوان سال	۲۰۰۱	۲۰۰۲	۲۰۰۶	۲۰۱۰	۲۰۱۵	۲۰۱۷	۲۰۲۱
تعداد پاراگراف‌های مرتبط با چین	۲۱	۹	۱۳	۵	۷	۲۰	۱۰
تعداد کل پاراگراف‌های هر استراتژی	۴۳۰	۲۱۵	۴۵۰	۲۸۵	۱۲۲	۳۲۰	۶۰
نسبت پاراگراف‌های چین به کل متن	۴,۸۸	۴,۱۸	۳,۷۱	۱,۷۵	۵,۷۳	۶,۲۵	۱۶,۶۶

منبع: (The authors)

استراتژی عملی امنیت ملی آمریکا: در عمل سیاست خارجی آمریکا در راستای حفظ هژمونی و سلطه بر جهان و به ویژه مناطق مهم آن تدوین و اجرا شده است. بنابراین گرچه حفظ هژمونی ریشه‌ای در ایدئولوژی آمریکایی دارد ولی اساساً یکی از مؤلفه‌های فرهنگ استراتژیک آمریکا به شمار می‌آید که به طور مؤثری در سیاست‌گذاری آمریکا بین اعضای جامعه استراتژیک این کشور وجود دارد. (Azish, 2021: p 1) آمریکا همواره از مناطق چالش‌زا و تنش‌زا به‌عنوان دستاویزی برای حضور در آن منطقه و فرصتی برای ترسیم منافع ملی برای خود و نیز اجرای سیاست‌هایش استفاده کرده است و در سال‌های اخیر و از زمانی که راهبرد شناسان این کشور، خیزش اقتصادی، نظامی و سیاسی چین را مهم تلقی و چین را خطری بالقوه در برابر آمریکا قلمداد کردند، درصدد بوده‌اند که از مناطق چالش‌زا و مورد اختلاف در جنوب و جنوب شرق آسیا برای کنترل چین و تحت فشار قرار دادن این کشور استفاده کنند (Tabatabai & ghyasi, 2013, 293). این در حالی است که تشدید رقابت استراتژیک بین ایالات متحده و چین، کشورهایی مثل کره جنوبی را با فشار فزاینده‌ای برای ترسیم یک استراتژی دیپلماتیک بهینه برای هدایت ژئوپلیتیک پیچیده و ایجاد صلح پایدار مواجه کرده است. (Nam & song, 2022) به طور کلی می‌توان گفت که آمریکا در سال‌های اخیر چهار راهبرد بسیار مهم و کم‌هزینه و مؤثر به برخورد غیرمستقیم با چین روی آورده است: الف: برقراری روابط گسترده نظامی، اقتصادی با کشورهای پیرامونی چین ب: استفاده از مناطق چالش‌زا به‌عنوان ابزاری برای فشار

برچین ج: بهره‌گیری از سازمان‌ها و نهادهای بین‌المللی و منطقه‌ای برای افزایش هزینه‌های سیاسی و اقتصادی چین در رقابت با چین در حوزه انرژی، نظامی و اقتصادی در خاورمیانه، قاره آفریقا و آمریکای لاتین (Tabatabai & Ghiyasi, 2013: 297) این در حالی است که از نظر برخی لیبرال‌های سیاسی در آمریکا و مقامات اصلی حزب کمونیست چین، اختلافات ایدئولوژیک میان دو کشور به حدی زیاد است که آشتی‌ناپذیر هستند. پیروان این دیدگاه بر این باورند، آمریکا در صورتی از یک چین ثروتمندتر و مرفه‌تر استقبال می‌کند که مسیری متناسب با ارزش‌های آمریکایی را دنبال کند، اما آنچه در واقعیت در حال اتفاق افتادن است مدل چینی است که از آن تحت سرمایه دولتی یا سرمایه‌داری اقتدارگرایانه نام می‌برند که این مدل در تضاد شدید با اقتصاد بازار آزاد آمریکا قرار دارد (Ghaedi et al, 2020: 277).

نتیجه‌گیری و ارائه پیشنهادها

یکی از مهم‌ترین مسائل روابط بین‌الملل در قرن ۲۱ روابط آمریکا و چین محسوب می‌شود. (Eyzedi & Khodayi, 2018: 8) بدون تردید چین برای ایالات متحده، مسئله‌ای چندلایه، پیچیده و راهبردی است. (Sajjadpour, 2021: 1) و تقابل و رویارویی آمریکا با چین، می‌تواند به فاجعه‌ای در سطح جهانی منجر شود؛ به طور مثال در دریای جنوبی چین، رفتار چین در رابطه با کره، ژاپن، ویتنام، فیلیپین، تایلند، کامبوج و دیگر کشورهای منطقه منجر به حساسی این کشورها در خصوص افزایش قدرت چین شده است. در صورتی که این کشورها افزایش قدرت چین را تهدیدی برای منافع خود ارزیابی کنند، باید انتظار یک ائتلاف وسیع بین این کشورها و آمریکا را داشت که خود دلیل بزرگی است که چین از هرگونه اقدام تهدیدآمیز و مناقشه برانگیز (در حوزه‌های مختلف از جمله) در دریای جنوبی چین پرهیز کند و استراتژی این کشور را به سمت عدم تمایل به برخورد نظامی پیش ببرد (Deheshyar et al, 2019: 35). فراموش نباید کرد که تاریخ بیانگر آن است که کشورها و ملت‌ها در رویارویی و مواجه با بحران‌ها، خطاهای عده‌ای داشته‌اند. (Azizzade et al, 2022: 24).

به نظر برخی از کارشناسان آمریکا دو راه برای تقابل با چین دارد، راه اول برخورد نظامی با قدرت چالشگر چین است که واکنش‌گن تمایلی به انتخاب این گزینه ندارد، چرا که پیامدهای اتخاذ این راهبرد بسیار خطرناک است، و راه دوم آن است که آمریکا واقعیت چین قدرتمند را بپذیرد و برای پکن جایگاهی مناسب در تصمیم‌گیری جهانی در نظر بگیرد (Mazaheri, 2009: p 93). به شرحی که هنری کیسینجر معتقد است: راهبرد آینده آمریکا، پس از جنگ روسیه با اوکراین (۲۰۲۲)، باید آن باشد که روسیه و چین را به عنوان دو عنصر جدایی‌ناپذیر کنار یکدیگر قرار ندهد؛ و میان آن‌ها تفاوت قائل شود. (Kissinger, 2022: p 1) این خود نشان از اهمیت بی‌کم‌وکاست این کشور (چین)، برای آمریکا است. همچنین قدرت اقتصادی چین مدیون و محصول سیستم جهانی است که آمریکا ساخته است. از این رو، آمریکا نمی‌تواند به صورت گسترده و مستمر، مانع رشد اقتصادی چین شود. سیاست دو حزبی در آمریکا، کاهش نرخ رشد چین از یک طرف، و تحدید قدرت سیاسی و نظامی آن در شرق آسیا، از طرف دیگر را دنبال می‌کند. (Saree al-Qalam, 2022). ایالات متحده آمریکا وابستگی حیاتی نسبت به سلامت یک اقتصاد جهانی یکپارچه دارد. (Pirfirouzjaei, 2017: p 4) و ائتلاف چین با اقتصاد جهانی و همکاری آن باعث تقویت و رشد تجارت در سطح جهان شده است (Ramba & Blancher, 2013: p 69) به طور کلی اگر ایالات متحده به جای "تقابل" با رقیب گزینه "تعامل" را انتخاب کند، چاره‌ای جز ایجاد یک استراتژی برای همزیستی با این قدرت اقتصادی و نظامی (چین) رو به رشد نخواهد داشت. (Poollab, 2020: p 1)

این پژوهش به دنبال پاسخ به این سؤال است که استراتژی امنیت ملی ایالات متحده آمریکا در قبال چین (۲۰۰۱-۲۰۲۱) چگونه بوده است؟ در پاسخ فرضیه مطرح شده آن است که «افزایش وابستگی متقابل میان کشورها احتمال وقوع درگیری میان آن‌ها را کاهش می‌دهد. از همین رو همکاری در عرصه‌های اقتصادی و تجاری، موجب می‌شود که کشورها فایده بیشتری ببرند و هم‌زمان دریابند که هزینه منازعه افزایش یافته است» پس از بررسی منابع شاخص دسته اول (اقتصادی و راهبردهای امنیتی) با روش تحلیل محتوای تلفیقی (کمی و کیفی)، و استفاده از نرم‌افزار MAXQDA نتایج نشان داد:

در بخش کمی تعداد دفعاتی کلمه و پاراگراف‌های مرتبط با چین در استراتژی امنیت ملی ایالات متحده آمریکا طی سال‌های ۲۰۰۱-۲۰۲۱ را مشاهده می‌کنیم؛ بیشتر آن‌ها در سال ۲۰۰۱، مطرح شده‌اند، یکی از مهم‌ترین این دلایل بخاطر آن است که، با ورود آمریکا به قرن ۲۱، شاهد بنیان‌گذاری یک نظم‌گذاری نوین در جامعه بین‌الملل هستیم که به طور مکرر، به نقش قدرت‌های نو ظهور همچون چین اشاره شده که از لحاظ درصدی تفاوت معنا داری ندارد. اما اگر بخواهیم نسبت درصد کل کلمات هر استراتژی به تعداد کلمات بکار رفته مرتبط با چین و درصد پاراگراف‌های چین به کل متن بکار رفته مرتبط با چین را تجزیه و تحلیل کنیم باید گفت که بیشترین درصد مربوط به دوران بایدن ۲۰۲۱ است، وی علی‌رغم آنکه از همکاری استقبال می‌کند به صراحت معتقد است که چین یکی از مهم‌ترین دشمنان آمریکا است که باید مهار همه‌جانبه شود. در تأیید این نتیجه، جهانیان و اسلامی (۱۳۹۹) در مقایسه استراتژی‌های امنیت ملی آمریکا، تأکید داشته‌اند که

علی‌رغم تفاوت در قالب‌بندی عناصر اصلی سیاست‌های امنیتی و خارجی این کشور را در دولت‌های بوش، اوباما و ترامپ، عمدتاً در زمینه اهداف امنیت ملی هم‌نظر بوده‌اند.

در بخش کیفی استراتژی امنیت ملی ایالات متحده آمریکا در قبال چین طی سال‌های ۲۰۰۱-۲۰۲۱ با روش تحلیل محتوای کیفی مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت و مفهوم قدرت، مفهوم تسلط، رکن تسلط و در نتیجه راهبرد این استراتژی‌های قبال چین آمده است. نتیجه آنکه علی‌رغم آنکه در ابتدا سیاست‌های آمریکا تشویق به همکاری به عنوان یک بازیگر متعهد جهانی و ادغام در سیستم جهانی بوده اما در رفته رفته به تقابل و مهار همه جانبه چین و استقبال از همکاری به صورت همزمان انجامیده است. در تأیید این نتیجه (Körpe (2022) در تحقیقات خود تأکید کرده بود که هر چند رویکرد هژمونیک امنیتی آمریکا از گذشته در طیف گسترده‌ای قرار داشته و در دو دهه اخیر کاهش یافته است اما این رویکرد هژمونیک هنوز ادامه داشته و ایالات متحده آمریکا به دنبال فرصت‌هایی برای رهبری جهان خواهد بود که همین امر منجر به تقابل و همکاری به صورت همزمان با چین انجامیده است. همچنین (Rasooli (2019) در تحقیقات خود معتقد است که آمریکا استراتژی خود را بر اساس "موازنه قدرت در برابر چین" تنظیم کرده است.

استراتژی امنیت ملی ایالات متحده آمریکا در قبال چین طی سال‌های ۲۰۰۱-۲۰۲۱ در ابتدا تشویق به همکاری به عنوان یک بازیگر متعهد جهانی و ادغام در سیستم جهانی بوده اما در رفته رفته به تقابل و مهار همه جانبه چین و استقبال از همکاری انجامیده است. که این خود نشان دهنده امید به بازگشت ایالات متحده آمریکا به عنوان یک رهبر جهانی دارد اما کشور چین توانسته هم‌زمان به رقیب و همکار اقتصادی آمریکا تبدیل شود. این رقابت و همکاری اگرچه گاهی با خصومت و تنش در عرصه‌های مختلف نظامی، سیاسی همراه بوده اما چون هزینه جنگ بسیار بالاست، برای فرار از ضرر و زیان و رسیدن به سود، منفعت و امنیت سرمایه‌گذاری به سمت گسترش روابط متقابل و افزایش همکاری میان دو کشور منجر شده است به شکلی که تبادلات اقتصادی این دو به شکل ناباورانه‌ای درهم تنیده شده و میزان مبادلات آن‌ها به ۷۰۰ میلیارد دلار در سال رسیده است؛ این دو کشور به جای منازعه به سمت همکاری همه‌جانبه نیل پیدا کرده‌اند. پیشنهاد می‌گردد استراتژی امنیت ملی چین، طی ۲۰ سال گذشته مورد بررسی و تحلیل محتوا قرار گرفته تا تصویر واضح‌تری از تقابل و همکاری میان این دو کشور بتوان ترسیم کرد. همچنین سیاست‌هایی که در عمل اتفاق افتاده و منجر به منازعه و یا همکاری شده‌اند اگر در پژوهشی مستقل مورد تجزیه و تحلیل پژوهشگران قرار گیرد نمای بهتری از روابط این دو کشور نشان خواهد داد.

References

1. Aghaei, S. D., & Akbarian, A. (2017). China's interaction or confrontation with America in the Persian Gulf. *Politics Quarterly*, 47(2), 112-130. [In Persian]
2. Azadi, A. (2021). The failure of America's strategy against China. *Economy News Base*. News code: 443167 -06/07/1400. [In Persian]
3. Azimi, N., & Azimi, D. A. (2022). Investigating the effect of globalization on the economic complexity of countries. *Regional Planning*, 12(45), 19-32. doi: 10.30495/jzpm.2022.4248. [In Persian]
4. Azish, M. (2021). America and trying to challenge China's economy. *News Agency of the Islamic Republic of Iran*. News code 84602148- 21 January 2021. [In Persian]
5. Azizzade Tasouj, M., Ahmadipour, Z., Hafez Nia, M. R., & Sajjadpour, S. M. K. (2022). An introduction to the concept of peace geopolitical discourse. *Political Geography Research*, 7(1), 1-27. [In Persian]
6. Badie Azandahei, M., Zarei, B., Barzegarzadeh Zarandi, M. (2022). The effect of geopolitical competition between India and China on the security of the South Asian region with an emphasis on American intervention. *Human Geography Research*, 54(1), 375-389. [In Persian]
7. Behrouzi, S. (2021). The trade between China and America reached the highest level during this year. *Islamic Republic News Agency*. News code 84569672, 17 Azar 1400. [In Persian]
8. Biden, J. R. (2021). *National Security Strategy Reports*. <https://nssarchive.us/>.
9. Bown, C. P. (2021). The US-China trade war and Phase One agreement. *Journal of Policy Modeling*, 43(4), 805-843.
10. Boylan, B. M., McBeath, J., & Wang, B. (2021). US-China Relations: Nationalism, the Trade War, and COVID-19. *Fudan Journal of Humanities and Social Sciences*, 14, 23-40.

11. Bush, G. W. (2002). National Security Strategy Reports. <https://nssarchive.us/>.
12. Bush, G. W. (2006). National Security Strategy Reports. <https://nssarchive.us/>.
13. Clinton, W. J. (2001). National Security Strategy Reports. <https://nssarchive.us/>.
14. Dehshiri, M. R., Ghaedi, M. R., & Habibi, S. M. (2020). The intensification of the divergence between America and China in the post-corona era and its implications for the Islamic Republic of Iran. *Strategic Policy Research Quarterly*, 9(33), 127-150. [In Persian]
15. Deheshyar, H. (2007). Theoretical frameworks of America's response to China's rise. *Regional Studies Quarterly*, 9(1), 17-40. [In Persian]
16. Deheshyar, H., Najmabadi, M., & Bakshi, R. (2019). The competition between China and the United States in the South China Sea. *Political Strategy Quarterly*, 3(9), 73-92. [In Persian]
17. Dorj, H., & Basiri, M. A. (2021). The impact of regional competition between America and China on regional equations and order in East Asia. *Human Geographic Research Quarterly*, 53(1), 87-106. [In Persian]
18. Eco Iran. (2022). Does the Chinese embargo paralyze the American economy? *Echo Iran News Base*. News number 12595-2 April 1401. [In Persian]
19. Esfandiari, H., & Motaghi, I. (2021). Comparative evaluation of US national security policy during the era of Barack Obama and Donald Trump in Southwest Asia. *Political and International Research Quarterly*, 48, 31-50. [In Persian]
20. Eyzedi, F., & Khodayi, E. (2018). America's restrictions on bringing China together with Iran's economic sanctions. *Islamic Revolution Studies Quarterly*, 15(52), 33-52. [In Persian]
21. Garcia-Arrero, A., & Koei Wu, T. (2010). China's foreign exchange policy and the trade of Asian countries. *Economic Journal*, (11-12), 67-85.
22. Goodarzi, S., & others. (2018). Trump and the Perspective of the US National Security Strategy; the Transition from Multilateralism to Unilateralism. *Geopolitics Quarterly*, 13(4), 82-103. [In Persian]
23. Habibi, R. (2021). A look at the interim strategic guidance of US national security 2021. *Institute for Future Studies of the Islamic World*. Special Report No. 59 dated 1/16/1400. [In Persian]
24. Jahanian, S., & Eslami, S. (2020). A comparative study of American national security strategies in the 21st century. *Strategic Studies Quarterly*, (87), 107-132. [In Persian]
25. Jalinousi, A., Hashemi, S. M., & Bagheri, M. (2015). Review of the American National Security Strategy Document (2015) and its impact on the national security of the Islamic Republic of Iran. *Tarikh Quarterly*, 10(37), 17-32. [In Persian]
26. Jamshidi, M., & Yazdanshenas, Z. (2019). The strategy of pivoting to Asia, the rise of China and the American national security policy in East Asia. *Two Quarterly Journals of Political Science*, 16(1), 1-25. [In Persian]
27. Keyvan Hosseini, S. A., & Sina Noorani, S. A. (2019). Trump, America First Orientation and International Trade Disruption (2019-2017). *Two Quarterly Journals of International Political Economy Studies*, 2(1), 73-88. [In Persian]
28. Kissinger, H. (2022). We have entered a new era. *East Newspaper*, May 26, 1401, news number 846295. [In Persian]
29. Körpe, Ö. (2022). Reading the USA through Strategy Documents: An Analysis on the Change of Hegemonic Security Understanding. *Güvenlik Stratejileri Dergisi*, 18(42), 265-293.
30. Madanchi Rasouli, S. (2017). Structural analysis of China-Iran relations 1995-2015. Master's thesis. Imam Khomeini International University (RA). Faculty of Social Sciences. [In Persian]
31. Mandel, R. (2008). *The Changing Face of National Security*. Translated by Strategic Studies Research Institute. Tehran: Strategic Studies Research Institute.
32. Mazaheri, M. (2009). Explaining the competition between China and the United States of America in the framework of the power cycle theory. *Political and International Research Quarterly*, 2, 35-58. [In Persian]
33. Mokhtari, L. (2003). US National Security Strategy September 17, 2002. *Middle East Studies Quarterly*, 10(4), 145-162. [In Persian]
34. Nam, C., & Song, S. (2022). Bolstering the Alliance for a Trilateralism-Based Security Strategy for South Korea in Times of US-China Rivalry. *Pacific Focus*, 37(1), 68-94.
35. Norani, M. (2020). America and China, examining two models of governance in the age of Corona. *Transcendent Governance Quarterly*, 2, 11-28. [In Persian]

36. Obama, B. (2015). National Security Strategy Reports. <https://nssarchive.us/>.
37. Paknia, M. (2014). The consequences of America's strategic tendency to compete with China in relation to Iran (2010 until now). Master's thesis. Allameh Tabatabai University, Faculty of Law and Political Sciences. [In Persian]
38. Pirfirouzjaei, H. (2017). American military strategy in the Persian Gulf and the national security of J.A.A. 2012-2017. Master's thesis. Allameh Tabatabaei University. Faculty of Law and Political Science. [In Persian]
39. Poollab, S. (2020). Biden's strategy in the challenge with China, confrontation or interaction? Iranian Diplomacy Base. News code 2000221 5/12/2019.
40. Ghanbarlou, A. (2010). US-China economic relations and its effects on Iran's national security. *Strategic Studies Quarterly*, 13(2), 151-176. [In Persian]
41. Ramba, T., & Blancher, N. (2013). China: International Trade and WTO Accession. *Economic Magazine*, (1-2), 45-62.
42. Rasooli, E. (2019). A Comparative Study of China and Iran in the National Security Strategy of the United States of America. *International Quarterly Of Geopolitics*, 14(52), 137-160. [In Persian]
43. Ruhi, M., & Shafie, N. (2015). Analysis of Russia-Turkey relations based on the theory of liberalism (2002-2014). *Scientific Quarterly of Political and International Research*, 7(25), 26-46. [In Persian]
44. Sadeghian, A., & Barakbor, N. (2019). Evaluation of land management mechanisms in free zones, case study: China, United Arab Emirates and Iran. *Journal of Regional Planning*, 9(36), 1-16. [In Persian]
45. Sajjadpour, S. M. K. (2021). Review of China-US relations. Center for Political and International Studies of the Ministry of Foreign Affairs of Iran. <https://www.ipis.ir/portal/subjectview/637003/> [In Persian]
46. Samti, H., & Rahnavard, H. (2009). The security of Iran and the strategy of the United States of America. *International Quarterly of Foreign Relations*, 1(2), 1-20. [In Persian]
47. Saree al-Qalam, M. (2022). Iran and the new geopolitics of the world. <https://sariolghalam.com/2022/03/19/>. [In Persian]
48. Simber, R., & Rezapour, D. (2020). Analyzing Russia's geopolitical policies towards Central Asia with an emphasis on the Chinese factor. *Quarterly Journal of Politics and International Relations*, 3(6), 75-92. [In Persian]
49. Soltani, A., Mottaqi Dastnaei, A., & Simbar, R. (2022). Geopolitical foundations of the foreign policy of the Islamic Republic of Iran with Turkey From a constructivist approach. *Regional Planning*, 12(45), 109-122. doi: 10.30495/jzpm.2020.4279. [In Persian]
50. Soltani, A., & Soleimani, H. (2013). The position of China's leadership system in the continuation of the process of economic development in the domestic and international arena since 1979. *International Relations Studies Quarterly*, 7(25), 43-78. [In Persian]
51. Tabatabai, S. M., & Ghiyasi, A. (2013). The political and security strategy of the United States of America towards China (2008-2012) based on the soft balance theory. *World Socio-Political Studies Quarterly*, 3(2), 123-138. [In Persian]
52. Tebayin Strategic Think Tank. (2017). Review of US national security strategy. The strategic monitoring group of Tebayin strategic think tank. January 2016. [In Persian]
53. Trump, D. (2017). National Security Strategy Reports. <https://nssarchive.us/>
54. Vahidirad, M. (2013). The theory of interdependence and its application in the contemporary history of Iran. *Khordnameh*, 10, 65-82. [In Persian]
55. Vice President of Economic Investigations. (2018). Investigating Iran's export potential to China. Chamber of Commerce, Industries, Mines and Agriculture of Tehran, Deputy of Economic Investigations. October 2018.
56. Word selection group. (2017). Javad Mirshkari, editor. First office. Dictionary of words approved by the academy. Tehran: Persian Language and Literature Academy Publications. Keyword strategy.
57. Yousefi, M., & Habibi, R. (2021). Analysis of American strategic documents (national security strategy, national defense strategy and national military strategy). *Quarterly Journal of Strategic Studies of Public Policy*, 11(41), 1-24. [In Persian]

58. Zebang, X., & Yi, Z. (2022). Impact of United States energy and climate policies on China's energy industry: Comparison of Biden and Trump period. *Energy & Environment*, 0958305X221128298.

پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی
پرتال جامع علوم انسانی